

מנהיגי חינוך יקרים,

אגרת בנושא ארגון הלימודים ובחינות הבגרות בחטיבה העליונה בחינוך הדתי

בְּאַהֲבַת עַמִּנוּ וְאַרְצֵנוּ,
אָנוּ חַיִּבִּים לְהִתְחַזֵּק בְּיֹתֵר לִיסֵד הַחֲנוּךְ...
עַל הַיְסוּד הַיִּשְׂרָאֵלִי הַטָּבֵעִי,
עַל יְסוּד בְּזֶה שְׁנֵהֲיָה בְּטוֹחִים שֶׁהַיֵּלֶד הַיְּהוּדִי יִהְיֶה עַל יָדוֹ
בְּשִׁגְדֵל אִישׁ יְהוּדִי שָׁלֵם,
טוֹב לְעַצְמוֹ, גַּם טוֹב לְעַמּוֹ, וְנֶאֱמָן לְאַרְצוֹ בְּאַמוּנָתוֹ אֶמֶת.
הַכֹּלֵל: טוֹב עִם אֱלֹהִים וְעִם אָנְשֵׁים. (הַרָא"ה קוֹק, מֵאֲמָרֵי הָרָאִיָּה)

בשנה האחרונה הכריז שר החינוך על תכנית לאומית "ישראל עולה כיתה" שתטמיע שיח חדש של למידה משמעותית והעמקה בתחומי הלמידה. התכנית הלאומית נושאת בכנפיה בשורה של שינוי נרחב באופי הלמידה וההיבחנות בחטיבה העליונה ואנו רואים בה הזדמנות גדולה להתחדשות, העצמה והעמקת הלמידה הן בכמות והן באיכות. ההזדמנות להמשיך ולחולל את השינוי תלויה בכולנו, מנהלי ומורי החמ"ד, וכולנו שותפים מלאים לתהליך ולדרך.

בשנים האחרונות הלמידה בכל תחומי הדעת בחמ"ד התפתחה מאוד, תכניות לימודים חדשות, חומרי למידה, הכשרת מורים, חלופות בהערכה ושינוי פדגוגי התרחשו בכל בתי הספר העל יסודיים. מורים ומנהלים רבים מקיימים בבתי הספר תהליכי למידה משמעותיים מאוד, והמינהל מקדם זה שנים מספר את תפיסת "לב לדעת" בכל תחומי הידע. אנו מודים לכם, המורים, המנהלים והמפקחים שהתגייסתם לקדם את הלמידה המשמעותית עד כה. אנו סמוכים ובטוחים שניסיונכם המקצועי והשותפות עמכם ימשיכו לסייע לקדם את בתי החינוך לקומה נוספת. אנו מאמינים שהתכנית הלאומית תביא להעצמה של הלמידה בכלל ושל לימודי הקודש בפרט. שר החינוך מוביל מגמה זו, ולשם כך המשרד ימשיך לתמוך במסגרת התל"ל בכל בתי הספר שילמדו לימודי קודש ברמה מוגברת (הן בהערכה חיצונית והן בהערכה פנימית).

מטרת אגרת זו היא ריכוז המידע וסיוע למנהלי החמ"ד בארגון הלימודים וההערכה בחטיבה העליונה לאור השינויים שחלים **בתעודות הבגרות** ובהיבחנות **בבחינות הבגרות**. אגרת זו מדגישה את הנושאים הקשורים לחינוך הדתי והוא נסמך וכפוף לחוזר המנכ"ל (עז/7/ד) שיצא בנושא זה. פרטים רבים כמו מועדי ההיבחנות, ותחומים נוספים שאינם ייחודיים לחמ"ד מצויים בחוזר המנכ"ל ואינם מוזכרים באגרת זו.

א. חובות למידה והיבחנות לזכאות לתעודת בגרות

- א. תעודת הבגרות הבסיסית תכלול הערכות בתחומים האלה :
- מקצועות חובה ללמידה ולהערכה באמצעות היבחנות חיצוניות.
 - מקצוע מורחב ברמה של 5 יח"ל – חובת למידה והיבחנות חיצוניות.
 - מדעים, חינוך גופני והשכלה כללית – חובות למידה נוספות שאין עליהן חובת היבחנות בבחינות חיצוניות והמוערכות בהערכה פנימית בלבד.
 - תכנית להתפתחות אישית ולמעורבות חברתית-קהילתית – חובת עמידה במשימות המוגדרות.
- ב. בכל מקצוע שמתקיימת בו הערכה חיצונית – למעט מתמטיקה ואנגלית – יתקיים אירוע בחינה חיצוני אחד, וציון הבחינה ישוקלל עם ציון בית-ספרי שיבוסס על מגוון כלי הערכה. במתמטיקה ובאנגלית יתקיימו שני אירועי בחינה לכל רמת לימודים.
- ג. כדי שבוגר יהיה זכאי לתעודת בגרות יהיה עליו לענות על כל הדרישות המצטברות האלה :
- לעמוד בהצלחה בתכנית להתפתחות אישית ולמעורבות חברתית-קהילתית בכל אחת משנות הלימוד בחטיבה העליונה.
 - לעמוד בדרישות הסף בלימודי מדעים בהיקף של 3 שעות שבועיות במשך שנת לימודים אחת.
 - לעמוד בדרישות הסף להשכלה כללית ולחינוך גופני.
 - ללמוד את מקצועות החובה, להשתתף בתכנית הבית-ספרית במקצועות אלה ולעמוד בהצלחה בבחינות החיצוניות.
 - ללמוד מקצוע מורחב בהיקף של 5 יח"ל, להשתתף בתכנית הבית-ספרית במקצוע זה ולעמוד בהצלחה בבחינה החיצונית.
 - לצבור סך של 21 יחידות לימוד לפחות במקצועות החובה והבחירה המחייבים היבחנות חיצוניות או אישור הציון על ידי משרד החינוך, כנהוג היום.
- ד. המקצוע המורחב המחייב לימודים ברמה של 5 יח"ל יוכל להיות אחד ממקצועות החובה (למעט אנגלית), עבודת גמר בהיקף של 5 יח"ל או מקצוע בחירה אחר בהיקף של 5 יח"ל.

הערות

- תלמיד יוכל להיבחן בבחינות חיצוניות לכל היותר בשני מקצועות ברמה של 5 יח"ל (בנוסף למתמטיקה ולאנגלית). כל מקצוע נוסף שהתלמיד יבחר ללמוד ברמה מוגברת, או ברמה שאינה מוגברת, יירשם כמקצוע פנימי.
- עבודת גמר תוכל להיחשב כאחד משני המקצועות להרחבה, ולצדה יצוינו מספר יחידות הלימוד והציון.
- במקרה שעבודת הגמר תהיה מקצוע מורחב נוסף על שני המקצועות המורחבים היא תירשם בנפרד, בתוספת ציון והיקף הפעילות בשעות לימוד (450 שעות לימוד) וללא אזכור של מספר יחידות הלימוד.
- תלמיד שילמד וייבחן במקצוע מורחב שאינו מקצוע חובה (באחד משני המקצועות שהוא רשאי להרחיב) ברמה של 5 יח"ל ויעמוד בהצלחה בבחינה החיצונית, אך לא ישלים את חובותיו לבית הספר במסגרת ההערכה הבית-ספרית, יוכל לבקש לרשום מקצוע זה בלבד בגיליון הציונים, בהיקף של 3 יח"ל. התלמיד יוכל להשלים את לימודיו במקצוע זה להיקף של 5 יח"ל בבחינה חיצונית, כנבחן משנה, לאחר סיום בית הספר. חשוב לזכור כי ללא מקצוע מורחב אחד לפחות (בנוסף לאנגלית) לא תינתן לתלמיד תעודת בגרות.

ב. חובת ההיבחנות החיצונית במינהל החינוך הדתי

בהמשך לנאמר לעיל, ברשימה הבאה מצוינים היקפי יחידות הלימוד המחייבים הנדרשים לבחינות חיצוניות במינהל החינוך הדתי.

- **אשכול מורשת ותרבות**: תנ"ך 3 יח"ל + תושב"ע/תלמוד 3 יח"ל.
- **אשכול ידע עם מדינה ועולם**: היסטוריה 2 יח"ל + אזרחות 2 יח"ל.
- **אשכול עברית**: לשון והבעה 2 יח"ל, ספרות 1 יח"ל, מחשבת ישראל 1 יח"ל.
- **מתמטיקה** לפחות ברמה של 3 יח"ל.
- **אנגלית** לפחות ברמה של 3 יח"ל.
- **מקצוע מורחב** בהיקף של 5 יח"ל (ראו פירוט בהמשך).

הערות:

- חלק מן המוסדות להשכלה גבוהה בארץ מקבלים ללימודים רק נבחנים שתעודתם כוללת **אנגלית** בהיקף של 4 יח"ל לפחות.
- השאלון ברמת 5 יח"ל באנגלית אינו פוטר מחובת המקצוע המורחב, ועל התלמיד ללמוד מקצוע נוסף ברמה של 5 יח"ל.
- השאלונים ברמה של 5 יח"ל במתמטיקה פוטרם מחובת המקצוע המורחב, בתנאי שהתלמיד יצבור 21 יח"ל של היבחנות חיצוניות לפחות.

- מי שמתעתד להיבחן ברמה של 4 או 5 יח"ל במתמטיקה, ונבחן בשאלון הראשון ובו 3 יח"ל מתוך 4, או 3 יח"ל מתוך 5, יוכל, אם ירצה, להסתפק בשאלון זה ולסיים בכך את חובותיו במתמטיקה לזכאות לתעודת הבגרות.
- **כל תלמיד בחמ"ד מחויב ללמוד מקצוע מורחב בהיקף של חמש יח"ל בתנ"ך או בתושב"ע/תלמוד- לימוד שתי יחידות ההגבר יכול להתבצע או בלמידה והיבחנות חיצונית (כאשר זה אחד ממקצועות ההגבר של התלמיד), או בלמידה והערכה פנימית בליווי ואישור המפמ"ר (כאשר מדובר במקצוע שמעבר לשני תחומי הדעת המוגברים).** אנו רואים חשיבות רבה שהשינוי לא יפגע ואף יעצים את כמות ואיכות לימוד התורה בחמ"ד, וברוח זו אנו מבקשים את כל המנהלים להתגייס למשימה חשובה זו. לימודים מוגברים אלו יהיו בסיס לחישוב זכאות התל"ל.
- בתי ספר שיחפצו בהרחבה של לימודי הקודש באופן חיצוני (ואף מעבר לשתי מקצועות ההגבר), יוכלו לעשות עבודת גמר בהיקף של 450 שעות (חמש יח"ל) שתורכב משניים או שלושת תחומי הדעת: תנ"ך, תושב"ע/תלמוד ומחשבת ישראל. מבנה ודרישות עבודת הגמר, וכן רישומה בתעודת הבגרות יהיו על פי האמור בחוזר מנכ"ל 7/ד) וכאמור לעיל (עמ' 2-3). עבודות גמר, כמו לימודי הגבר חיצוניים או פנימיים, יהיו בסיס לחישוב זכאות התל"ל.

רמות הלימוד

- רמות הלימוד של המקצועות המחייבים בחינה חיצונית מוגדרות בהיקפים של 1-5 יח"ל. יחידות הלימוד משמשות מדד הן של היקף החומר ושל מידת ההעמקה במקצוע והן של מספר שעות הלימוד שהוקדשו לו.
- מספר שעות ההוראה של כלל החומר הנלמד ביחידת לימוד אחת מוערך בכ-90 שעות לימוד בכיתה (3 שעות שבועיות לשנת לימודים). מקצועות ברמה של 5 יח"ל נלמדים בהיקף של 450 שעות לימוד לפחות.

ג. חובת למידה

בנוסף לתנאי ההיבחנות החיצוניות לקראת הזכאות לתעודת הבגרות קיימת חובת למידה לפי הפירוט הבא:

א. יש ללמוד לפחות מקצוע אחד מתוך אשכול המדעים בהיקף של 3 שעות שבועיות במשך שנה אחת, ללא קשר למקצוע שיבחר התלמיד להרחיב. לעניין זה ייחשבו חמשת המקצועות האלה: מבוא לביולוגיה, מבוא לכימיה, מבוא לפיזיקה, מוט"ב ומדעי הטכנולוגיה.

לתלמידי החינוך הטכנולוגי תיחשב הלמידה כיחידה ראשונה מתוך ההרחבה המחויבת במסלול זה.

אם יבחר התלמיד להרחיב שני מקצועות מתוך ארבעת המקצועות פיזיקה, כימיה, ביולוגיה ומדעי המחשב, הוא יהיה פטור מלימודי המקצוע המוזכר ב-א' לעיל.

ב. יש ללמוד שני מקצועות להשכלה כללית, בנוסף לחובת הלמידה מאשכול המדעים, מתוך אשכול החברה והרוח, אשכול המורשת והתרבות, אשכול האמנויות, אשכול המדעים והטכנולוגיה או אשכול השפות. שני המקצועות יוכלו להיות מאותו אשכול או מאשכולות שונים. היקף הלימודים בכל אחד מהם לא יפחת מ-30 שעות לימוד שנתיות סך הכול, והם יצוינו בתעודה כ"השכלה כללית מאשכול (שם האשכול)".

בתי ספר שיבחרו ללמד יחידה ראשונה מתוך המקצועות המורחבים בכיתה י' – תוכל יחידה זו להיחשב כמקצוע להשכלה כללית, אם התלמידים לא ימשיכו את לימודיהם במקצוע.

- **כל תלמיד במינהל החינוך הדתי ילמד בכיתה י' יחידת לימוד פנימית אחת לפחות של 30 שעות השכלה כללית באחד מתחומי הדעת: ספרות או מחשבת ישראל.** מינהל החינוך הדתי ממליץ ללמד יחידת לימוד שלמה (90 שעות) בתחומי דעת אלו, יחידה זו תיחשב להשכלה כללית או ליחידה מלימודי ההגבר (לתלמידים שיבחרו להרחיב תחומי דעת אלו). כמו כן מינהל החינוך הדתי ממליץ לתלמידיו ללמוד תכנית רב תחומית באומנות ויהדות בהיקף של 30 שעות.

- יש ללמוד חינוך גופני בהיקף של 60 שעות לימוד מדי שנה במשך 3 שנים.
- יש להשתתף באופן פעיל בתכנית הלימודים התלת-שנתית להתפתחות אישית ולמעורבות חברתית-קהילתית ולעמוד בדרישות המצוינות בה.

הציונים של מקצועות אלו ייכללו בתעודת הבגרות כחלק מהמקצועות להערכה פנימית.

ד. תכנית הלמידה וההיבחנות

המקצועות שיילמדו ושייבחנו בהם בבחינות חיצוניות יתחלקו לפרקי חובה שתהיה עליהם בחינת בגרות חיצונית לצד פרקי בחירה שיוערכו על ידי מורי בית הספר.

ב. להלן מבנה הלמידה של מקצועות אלו :

המרכיב	חלק החובה	חלק הבחירה
היקף החומר	כ- 70%	כ- 30%
תכנית הלימודים	מוגדרת מראש	בחירה מתוך תכנית שיציע מפמ"ר המקצוע
דרך ההערכה	שקלול של בחינת בגרות חיצונית + ציון בית-ספרי	הערכה מגוונת - ציון בית ספרי בלבד
הרכב הציון בכל חלק	70% ציון בחינה + 30% ציון בית-ספרי ("ציון מגן"/"ציון הגשה"/"ציון מסכם")	100% ציון בית-ספרי
הרכב הציון הסופי	70%	30%

הערה : במקצועות בחירה שמתקיימים בהם תהליכים של הערכה בית-ספרית חלופית בהיקף גבוה יוכל משקלה של ההערכה הבית-ספרית לעלות על 30%. הנחיות מפורטות לגבי כל מקצוע תפורסמנה בחוזרי המפמ"ר.

ג. מקצועות שיילמדו ויוערכו על ידי מורי בית הספר יוערכו בדרכי ההערכה המתוארות להלן.

ה. הערכה בית ספרית:

א. בתי הספר יעריכו את הישגי תלמידיהם ואת התהליכים שהם עברו בשתי דרכים : הדרך האחת היא זו שהייתה נהוגה עד היום, באמצעות למידה והיבחנות לקראת בחינות הבגרות החיצוניות, והדרך האחרת היא באמצעות הערכות בית-ספריות שעל פיהן יינתן לתלמיד ציון בית-ספרי על מרכיב למידה שלם שלא מתקיים בו מבחן חיצוני.

ב. בית הספר יהיה רשאי לקבוע את דרכי ההערכה המתאימות לו ולתלמידיו, בתנאי שישמור על מסגרת הכללים המובאים כאן :

1) הדרישות מהתלמידים במסגרת ההערכה הבית-ספרית תהיינה מגוונות ותאפשרנה ביטוי למגוון כישורים ונטיות. מטלות אפשריות לדוגמה הן : עבודת חקר יחידנית או קבוצתית, הכנת תלסקט עבודות, מטלת ביצוע קבוצתית, עבודה עיונית, למידה באמצעות פרויקטים, משימות

לימודיות במעבדה, קריאה מונחית ועוד, שיובילו את התלמיד להעמיק בנושא מתוך תכנית הלימודים ולהביע את ידיעותיו.

2) במסגרת ההערכה הבית-ספרית יהיה כל תלמיד חייב לכתוב במהלך לימודיו לאורך 3 שנות התיכון עבודת חקר אחת לפחות בהרכב אישי או קבוצתי.

3) בתי הספר יוכלו להגיש בקשה להמיר את ההיבחנות החיצוניות באחד ממקצועות החובה (להוציא מתמטיקה ואנגלית) בחלופות הערכה באישור המזכירות הפדגוגית.

כל האמור כאן אינו חל על תכניות שהוגדרו ואושרו כתכניות לימודים ייחודיות.

ו. קווים מנחים ועקרונות מומלצים לבניית תכנית הלימודים וההיבחנות בחמ"ד

א. לימודי תנ"ך : 3 יחידות חובה (אפשרות : 2 יחידות הגבר).

ב. לימודי תלמוד/תושב"ע : 3 יחידות חובה (אפשרות : 2 יחידות הגבר).

(הערה : כל תלמיד ילמד תושב"ע/תלמוד או תנ"ך בהיקף של 5 יחידות לימוד (2 יחידות ההגבר בהיבחנות חיצוניות או למידה והערכה פנימית).

ג. לימודי מחשבת ישראל : יחידה חיצונית חובה.

ד. לימודי ספרות : יחידה חיצונית חובה.

ה. יחידת השכלה כללית (30 שעות) בספרות או מחשבת ישראל בכיתה י'. המלצה ליחידה מלאה (90 שעות).

ו. המלצה על 30 שעות השכלה כללית בתוכנית רב תחומית באומנות ויהדות.

ז. בכל מוסדות החמ"ד יתקיימו לימודי הקודש בכל היקפם כפי שהם מתקיימים בכל מוסד לפי אופיו ודרכו השנה (תשע"ד). במוסד בו נבחנים בהיקף של 5 יח"ל גם בתושב"ע/ תלמוד וגם בתנ"ך, ימשיכו לנהוג כך (בהיבחנות חיצוניות או בלמידה פנימית).

המלצה לתכנית הלימודים של תחומי הדעת בחמ"ד על פי שנתונים:

	שנתון י'	שנתון יא	שנתון יב	
	חלופות בהערכה	חלופות בהערכה	חלופות בהערכה	בחינה חיצונית
תנ"ך	לכלל תלמידי החמ"ד בהיקף 30% מהחומר ברמת 3 / 5 יח"ל	תלמידים הבוחרים מוגבר – שלושה נושאים. הערכה הפנימית תתבצע עד מחצית י"ב.	תלמידים הבוחרים מקצוע מוגבר- שלושה נושאים. ההערכה תהיה בית ספרית בליווי ובאישור המפמ"ר.	לכלל תלמידי החמ"ד 2 יח"ל מיחידות החובה (70%) ברמת 3/5 יח"ל
תושב"ע	רמת 3 יח"ל: אין היבחנות	1 יח"ל מיחידת החובה (30%)		2 יח"ל מיחידות החובה (70%)
	רמת 5 יח"ל: 30% מ 2 יחידות ההגבר.	1 יח"ל מיחידת החובה (30%)	70% מ 2 יח"ל מיחידות ההגבר	2 יחידות מיחידות החובה (70%)
תלמוד	רמת 3 יח"ל: אין היבחנות			2 יח"ל מיחידות החובה (70%)
	רמת 5 יח"ל אין היבחנות	30% מ 2 יח"ל	70% מ 2 יח"ל החובה	2 יח"ל מיחידות החובה (70%)
מחשבת ישראל	30 שעות בכיתה י' כחלק ממבואות ההשכלה הכללית. (בחירה בין ספרות למחשבת ישראל).	30% מיחידת החובה אפשר ביא' או יב.	70% מיחידת החובה אפשר ביא' או יב.	70% מיחידת החובה אפשר ביא' או יב.
ספרות	30 שעות בכיתה י' כחלק ממבואות ההשכלה הכללית. (בחירה בין ספרות למחשבת ישראל)	30% מיחידת החובה אפשר ביא' או יב.	70% מיחידת החובה אפשר ביא' או יב.	70% מיחידת החובה אפשר ביא' או יב.
היסטוריה	15% משתי יחידות החובה אפשר בי' או יא'.	15% משתי יחידות החובה אפשר בי' או יא'.	70% משתי יחידות החובה אפשר ביא' או ביב'.	70% משתי יחידות החובה אפשר ביא' או ביב'.
אומנות ויהדות	המלצה ללימודי מבואות בהיקף של 30 בהשכלה כללית.			

הבהרות (וראו הרחבה בחוזר מנכ"ל (עד/7 (ד), סעיף 3.2.12):

- א. מקצוע מורחב יכול להיות אחד ממקצועות החובה, עבודת גמר או מקצוע בחירה. למשל, מקצוע המתמטיקה בהיקף 5 יח"ל עונה על הדרישה של מקצוע חובה ועל הדרישה של מקצוע מורחב, משום שהוא בהיקף של 2 יח"ל מעבר למינימום הנדרש במקצוע זה. כך גם המקצוע תנ"ך בהיקף של 5 יח"ל וכדומה, בתנאי שהתלמיד צבר 21 יח"ל לפחות בהיבחנות חיצוניות.
- ב. באשכולות "עברית", "ערבית", ו"ידע עם, מדינה ועולם" יינתן לתלמיד גם ציון משוקלל של הציונים שקיבל באותו אשכול ולידם יצוין מספר יחידות הלימוד באשכול.
- ג. באשכול "עברית" יהיה אפשר להרחיב את הספרות לרמת 5 יח"ל. במקרה כזה לא יקבל התלמיד בתעודה ציון אחד בעברית בהיקף של 4 יח"ל, אלא הציונים יירשמו בתעודה באופן הזה:

ספרות, 5 יח"ל

לשון והבעה, 2 יח"ל

- ד. באשכול "ידע עם, מדינה ועולם" יהיה אפשר להרחיב את לימודי ההיסטוריה או האזרחות לרמה של 5 יח"ל. במקרה כזה לא יקבל התלמיד בתעודה ציון במקצוע "ידע עם, מדינה ועולם" בהיקף של 4 יח"ל, אלא הציונים יירשמו בתעודה באופן הזה:

אזרחות, 5 יח"ל

היסטוריה, 2 יח"ל

או כך:

היסטוריה, 5 יח"ל

אזרחות, 2 יח"ל

- ה. בנוסף, תלמיד שבחר להרחיב מקצוע חובה לרמה של 5 יח"ל ייבחן באירוע חיצוני על 70% מחלק החובה ובאירוע חיצוני נוסף על 70% מחובת ההרחבה.

ז. הדרישות לתכנית הלימודים להתפתחות אישית ולמעורבות חברתית

קהילתית

א. לרשימת הדרישות ראו חוזר מנכ"ל (עד/7(ד).

ח. מצטייני משרד החינוך

תלמידים יקבלו תעודת הצטיינות ממשרד החינוך אם יעמדו בכל הדרישות המצטברות הבאות:

- הצטיינו בתכנית להתפתחות אישית ולמעורבות חברתית קהילתית.
- למדו ונבחנו באנגלית ברמה של 5 יח"ל.
- למדו ונבחנו במתמטיקה ברמה של 4 יח"ל לפחות.
- ממוצע ציוניהם בתעודת הבגרות 90 ומעלה.

ט. מועדי היישום של התוכנית

- בשני המחזורים הראשונים ליישום התכנית, דהיינו בשנים התשע"ו, התשע"ז והתשע"ח, כאשר תלמידים שהחלו את לימודיהם בחטיבה העליונה בכיתה י' בשנים התשע"ה והתשע"ו יגיעו לכיתות י"א ו-י"ב, יוכלו בית הספר להעריך את תלמידיו במספר לא מוגבל של מקצועות באמצעות מבחנים בית-ספריים בכתב על פרקי הלמידה המיועדים לחלופות בהערכה במקצועות השונים. תקופה זו תשמש להטמעה ולהקניית כלים להוראה ולחלופות בהערכה.
- החל מהמחזור השלישי ליישום התכנית (לתלמידים שיחלו את לימודיהם בכיתה י' בשנת הלימודים התשע"ז ואילך) יוכלו בתי הספר להשתמש בבחינות בכתב ככלי הערכה יחיד במסגרת ההערכה הבית-ספרית ב-3 מקצועות לכל היותר.
- בנוסף, החל מהמחזור השני ליישום התכנית יהיה אירוע בחינה אחד בלבד באשכול "עברית", אירוע אחד באשכול "ערבית" ואירוע בחינה אחד באשכול "ידע עם, מדינה ועולם". במהלך השנים תיקבע הדרך המועדפת לקיום אירוע בחינה אחד בכל אחד מהאשכולות האלה.